

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

EX NICOLAI
DAMASCENI
VNIVERSALI HISTORIA

SEV

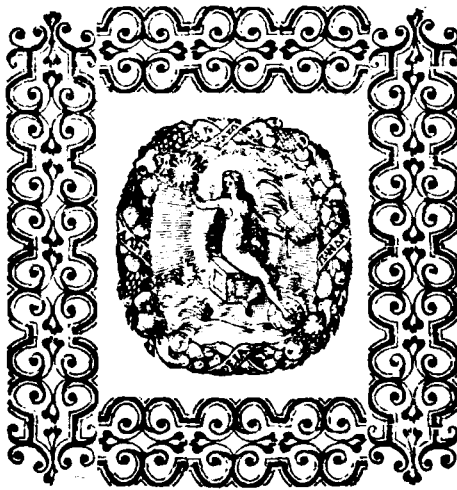
De moribus gentium libris excepta

IOHANNIS STOBÆI

collectanea,

QVÆ

NICOLAUS CRAGIVS latina fecit, &
seorsum edidit.

A P V D

Petrum Santandreamum,

C L O I O X C I I I .

1918

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

VIRTUTE, ERUDITIONE
ET GENERE NOBILISSIMO

OLIGERO ROSÆCRANTIO

ILL. D. GEORGII ROSÆCR. F.

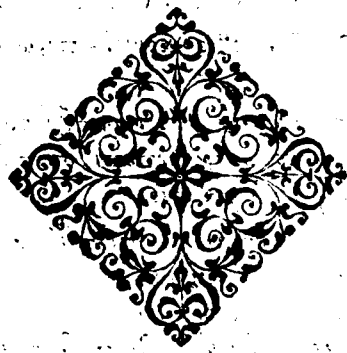
NIC. CRAGIVS S. D.

PRadicalur à multis Nobil. Oligere, & quidem doctissimis viris, singularis tui ingenij felicitas, necnon egregium circa Philosophiam studium. Et tu ipse re fidem facis, nihil ad gratiam ab illis fingi, sed quantum laude eorum fertur, tantum merito tibi tribui. Praeclarum vero institutum, nec scio an generoso & excelso tuo animo aliud dignius. Ac gratulor patriae familiaeque talem Rosæcrantium; gratulor parentibus tam insignem filium. Sed patere tamen, mi Oligere, amore tui, patriaeque studio, hoc à me dici, non tantum convenire tibi tam illustri loco orto, eam qua in contemplatione naturae occupata est Philosophiam; sed multo magis à seram, quae de Virtutis actionibus disserit, & vitae civilis praecepta tradit. Nam hac propius ipsum hominem id est, mentem nostram attingit, & in ea humanae sapientiae meditatio & exercitatio praecipue consistit. Quod haud dubie ita saniores quique Philosophorum iudicaverunt, qui illa non contenti, istius studium vel maxime sibi excolendum existimarunt. Id quod ne longè petitis exemplis tibi confirmare necesse sit, à Principibus Philosophorum discas. Vide mihi septem sapientes Graeciae, qui Philosophiam ipsam condide-

4
runt, eorum solum Thaletem habes natura arcana scrutantem,
reliqui in Politia versari. Et ex illis ipsis Philosophis, quos maxi-
mi facere potes, Socrates, Plato, Aristoteles, Theophrastus, per-
magnam in hanc operam & studium posuerunt. Atque ut pau-
cis absoluam, fuit hoc familiare cunctis ferè Philosophis, ac in pri-
mis Academicis tum Peripateticis. Quorum è numero est Nic.
Damasceus haud postremus, qui ad exemplum Aristotelis ac
Theophrasti, huius generis scripsit libros octoginta Καθολικῆς ἰσο-
ετίας, ut vocat, seu de moribus gentium vniuersarum, plenos haud
dubie bonae frugis & multiplicis doctrinae. Utinam extarent tan-
tummodo, cum huius, cum istorum auctorum quos dixi, scripta,
non esset ista eruditae doctrinae pars à cultoribus adeo deserta: sed
inueniret complures tui similes verè nobiles, id est ad virtutis glo-
riam recta via grassantes, quorum animis efficacissimum sui amo-
rem excitaret. Sed quia manca praeceptorum aliquatenus Phi-
losophia, & historia huiusmodi politica destituimur, haud nullo
in opere pretio studium ab his occupari putandum, quibus ad cu-
ram est haec qualiacunque veterum Rerumpub. monumenta con-
seruare. Quapropter quae istius Nic. Damasceni in collectaneis a-
pud Stobaeum reperi, placuit descripta & seorsum excusa hoc
tempore euulgare, ac quod ad Cnomas seu sententias propriè non
pertineant, suo quasi auctori ex aliena possessione asserta restituere.
Nam quae apud Athenaeum sunt, & quae alia eò pertinentia
obseruare licuerit, aliàs additurus. Ac tamen si non sint haec eius
generis, ut politicum efficiant, sicut nec item philosophorum prae-
cepta: eo tamen loco habenda, ut cum vsu rerum coniuncta pruden-
tiae & consilij fundamenta maiorem in modum confirment. Sed
praecepta & instituta politica Nobiliss. Oligere, ex hisce & aliis
philosophorum libris petes: vsu certe non aliunde melius disces,
quam

quam ab illustri parente tuo, in quo Deus tibi virtum sapientia & aliarum magnarum virtutum exemplum statuit. Ad cuius imitationem si totum te compares, eique te quam simillimum praestes, nihil ferè maius est, quod à te patria desiderari. Quod tibi ut contingat, omnes patria amantes precamur, idque ut de te indubitate speremusq; virtus & eruditio iubet tua. Per quam virtutem tuam, Nobiliss. Oligere, te maiorem in modum rogo velis hunc libellum tuo nomini dicatum, gratum habere, & pro illo animum, unde prodijt, longè magis acceptare. Quod si feceris, hoc quod iam studij mei erga te pignus, huius libelli oblatione habes, dabo operam uti postmodum aliquo cum faenore tuam & redimam.

Vale feliciter nobilissime
Oligere.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΓΉΣΤΟΡΙΑΣ.

ΘΥΝΟΙ.

Θυνοί τοῖς ναυαγοῖς φιλανθρωπῶς δεχόμενοι, φίλους ποιοῦνται. Τῶν δὲ ξένων, τοῖς μὲν ἐκουσίως ἐλθόντες, σφόδρα πικρῶς, τοῖς δὲ ἀκουσίως, κολάζουσι.

ΑΡΙΤΟΝΟΙ.

Αρίτωνοι τῶν ἐμφύλων ἐδὴν ἀποκτείνουσι. τὰ δὲ κρέατα τῶν χριστιανῶν ἐν χυσοῖς ἐλύττερις φυλάττουσι.

ΔΑΡΔΑΝΟΙ.

Δαρδανεῖς, Ἰλλυρικὸν ἔθνος, τοῖς ἐν τῇ βίᾳ λούοντα μόνον, ὅταν γυμνῶνται, καὶ ἐπιγάμοις, καὶ τελευτῶντες.

ΓΑΛΑΚΤΟΦΑΓΟΙ.

Γαλακτοφάγοι, Σκυθικὸν ἔθνος, αἰοικοὶ εἰσιν, ὡς περ καὶ οἱ πλείοι Σκυθῶν.

Τροφῶν δὲ ἔχουσι γάλα μόνον ἴππων, οὓς δὲ τροφιοποιῦντες, ἐαδίουσι καὶ πίνουσι. Καὶ εἰσὶ δὲ τὸ δυσμαχέτατοι, σὺν αὐτοῖς πάντῃ τὴν τροφῶν ἔχοντες. οὗτοι καὶ Δάρεον ἐτρέφαντο.

Εἰσὶ δὲ καὶ δικαιοτάτοι, κοινὰ ἔχοντες τὰ τε κτήματα καὶ τὰς γυναῖκας. ὥστε τοῖς μὲν πρῶτοις αὐτῶν πατέρας ὀνομάζουσιν, τοῖς δὲ δεύτεροις παῖδας, τοῖς δὲ ἤλικας ἀδελφοῖς.

Ὡν ἑνὶ καὶ Ἀνάχαρσις, εἰς τῶν ἐπὶ τῶν σοφῶν νομοθετῶν· ὃς ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα ἰσορροπή τὰ τῶν ἄλλων νόμιμα.

Τούτων καὶ Ὀμηροῦς μέμνηται, ἐν οἷς φησι·

Μυστῶν τ' ἀγχιμάχων καὶ Ἀγαυῶν ἱππομολγῶν,

Γαλακτοφάγων, Ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων. Ἀβίους δὲ αὐτοὺς λέγει, ἢ δὲ τὴν γλῶσσην μὴ γινώσκον, ἢ δὲ τὸ αἰοικοῦ εἶναι, ἢ δὲ τὸ χριστιανῶν

EX NICOLAO DAMASCENO
DE MORIBVS GENTIVM.

THYNI.

HYNI naufragos humaniter excipiunt, & amicitia sibi deuinciunt. Sed & ex peregrinis eos, qui sponte accedunt, eximie honorant: Qui vero inuiti ad ipsos delati fuerint, puniuntur.

ARITONI.

Aritoni pullum animal mactant. Oracula sua testis inscripta habent, quæ in aureis inuolucris custodiunt.

DARDANI.

Dardani, gens Illyrica, ter saltem in vita lauantur, quum in lucem recens editi sunt, quum nuptias contrahunt, quum fato sunt functi.

GALACTOPHAGI.

Galactophagi, gens Scythica, non in ædibus degunt, vt & plerique alij Scytharum.

Victus eis saltem equarum lacte constat, vnde caseos conficiunt, vt ita eo tum potu tum cibo vtantur. Itaque non facile bello superantur, quod commearus vbique ipsis præsto sit. Hi & Darium domum remeare coegerunt.

Sunt autem inuicem iustissimi, vt pote qui facultates & vxores communes habeant. Vnde inter se Seniores quosuis partes suos appellant, iuniores filios, & æquales fratres.

Ex his oriundus Anacharsis, in septem sapientum numero habitus, qui in Græciam venit, vt leges & instituta aliorum disceret.

Quin meminit eorum & Homerus vbi inquit,

Myforum cominus pugnantium, & Agauorum equas mulgentium.

Et Galactophorum, Abiorumque iustissimorum hominum. Abios autem vocat eos, siue quod terram non colerent, siue quod sine domibus degerent, siue etiam quod hi soli arcus in

χρῆσται τούτοις μόνοις τόξοις. βίον γὰρ λέγεται τὸ ξόν.

Παρά τούτοις ἐδὲ εἷς, ἔτε φρονῶν ὡς φασσι, ἔτε μισῶν, οὔτε φοβούμενος ἰσορήθη, ἔτε τὴν τῆ βίου κοινότητα, καὶ διαφρασίω.

Μαχηροὶ δὲ οὐχ ἦντον αὐτῶν αἱ γυναικες, ἢ οἱ ἄνδρες, καὶ συμπολεμοῦσιν αὐτοῖς ὅταν δῆ. Καὶ ἔτε τὸ Ἀμφίζονας ἀφρασιότητος εἶναι, ὡς ποτὲ ἐλάσται μὲν καὶ Ἀθηναίων καὶ Κιλικίας, ὅπ τὸτε παρῶκου ἐγγίς τῆς Μαυροπόδος λίμνης.

Ι Β Η Ρ Ο Ι.

Ἰβήροισιν αἱ γυναικες κατ' ἔτος ὁ, πρὸ ἔξυφάνωσιν ἐν κοινῷ διακύνουσιν. Ἄνδρες δὲ χροτόνητοι κείναι τες, τὰ πλεῖστα ἐργασαμένωι περατιμῶσιν.

Ἐχουσι δὲ καὶ μέτεσι π ζώνης, ἢ τὴν γαστέρα ἀεὶ λαβεῖν ἀπὸ μὴ διακύνουσιν, αἱ χροτόνητοι.

Ο Μ Β Ρ Ι Κ Ο Ι.

Ομβρικοί ἐσ τὰς πρὸς τοῖς πολεμοῖς μάχαις αἰχρῖστοι ἠχρῖστοι ἠχρῖστοι ἠχρῖστοι ζῶν, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἢ νικᾶν, ἢ ἀποθνήσκου.

Ομβρικοί ὅταν πρὸς ἀλλήλους ἔχουσιν ἀμφοσθήτησιν, καδοπλιδῶντες, ὡς ἐν πολέμῳ, μάχονται καὶ δοκῶσι διακύνουσα λέγῃ, οἱ τοῖς ἐπιπλοῖς ἀποσφάξαντες.

Κ Ε Λ Τ Ο Ι.

Κελτοὶ οἱ πρὸ ἀκκαρῶ χητῶντες, αἱ χροτόνητοι τῶν κακαπῖστον τὰ ἢ οἰκίας φέρῃ.

Πηλιμμείδος δὲ ὅκ τῆς ἐξω θαλάττης ἐπερ χροτόνης, μεθ' ὅπλων ἀπαντῶντες ὑπερμύσιν ἔως κατακλύζονται, ἵνα μὴ δοκῶσι φέρῃντες τὸν θάνατον φοβεῖσται.

Κελτοὶ σιδεροφοροῦντες τὰ καὶ πόλιν πρῶτῶσιν.

Μεῖζον δὲ ὅκ ἐν δητήμα καὶ τὸ ξένο ἀερόντος, ἢ παλῆτιω. ἱερὸν τὸ μὲν γὰρ θάνατος ἢ ζημία, ἱερὸν τὸ δὲ πολίτην φησί.

Ἰταλῶσι μάλιστα τοῖς χροτόνητοι κοινῶ πρὸσποτιμῶσιν.

Ταῖς δὲ θυεσσι τῶν οἰκίων ἐδέποτε κλείουσι.

Π Α Ι Δ Α Λ Ι Ο Ι.

Ἐν Παιδαλλοῖς, Ἰνδία καὶ ἔθνη, οὐχ ὁθύων, ἀλλ' ὁ σμετάτατος τῶν παρόντων.

bellis vsurparent. Arcus enim poetæ haud rarò Sic dicitur.

Apud hos (vt ferunt) neminem deprehendere est inuidia laborantem, aut odio flagrantem, siue metu percussum, propter vitæ istam communionem & iusticiam.

Bellicosæ autem ipsorum non minus mulieres sunt, quam viri, quæ & vnà in prælium eunt, quum ita factò opus. Itaque & Amazonas fœminas generosissimas esse, adèò vt progressæ sint cum exercitu olim Athenas, & in Ciliciam vsque, quando videlicet iuxta Mæorim paludem habitarunt.

IBERI.

Iberorum mulieres quotannis in publicum exhibent, quod rela confecerunt. Viri autem suffragiis lecti de ipsis iudicant, & quam earum plurimum laborasse inueniunt, ei primos honores deferunt.

Habent quoque zonam certæ mensuræ, intra quam si venter cuiusquam comprehendi nequeat, pro dedecore id magno habetur.

Vmbriçi quum controuersias inter se habent, pugnant armati ac si bello congregiendum esset: & videntur iustio rem habuisse causam, qui aduersarium interemerint.

CELTÆ.

Celtæ Oceani accollæ, pro dedecore habent, si quis muro aut domui ruenti se subducatur.

Inûdatio quum ex mari exteriori accedit, armis induti ei obuiam eunt, subsistuntque donec mergantur, idque ne fugientes videantur quoquo modo mortem formidare.

Celtæ gladiis cincti Reipub. negotia tractant.

Grauiorem etiam pœnam apud eos luit, qui peregrinum, quam qui ciuem interemerit. Illi enim mors irrogatur, isti exilium indicitur.

Ante omnes honore eos afficiunt, qui victoria potiti agrum aliquem in publicum acquisiuerunt.

Ianuas ædium nunquam occlusas habent.

PÆDALII.

Apud Pædalios, gentem Indicam, non sacrificus, sed prudentissimus

παρόντων κατάρχεται τῆν ἰερόν. αἰτεῖται δὲ αἰεὶ πρὸς τῆν θείαν ἐκδὴ ἄλλο, πλὴν δικαιοσύνης.

ΠΡΑΤΣΙΟΙ

Πραῦστοι τοὶ ἀσυζήτονας, ἐὰν λιμῶν πιεθῶσι, τρέφουσι.

ΤΕΛΧΙΝΕΣ.

Τελχῖνες ἀφ' ἑσποτιόνομαζόμενοι τὸ ἀνέκωδον κῆρες, οἰκήσαντες τε καὶ ἐν Κύπρῳ. μεταναστάντες δὲ εἰς Ρόδον, καὶ πρῶτοι τὴν νῆσον καταχόντες, βασικανοὶ τὸ σφόδρα ἦσαν καὶ φθονεροί.

Τελχῖται δὲ ὄντες, καὶ τὰ τῆν πρῶτον ἔργα μιμησάμενοι, Ἀθλίνας τελχινίας ἀγαλμα πρῶτοι ἰδρύσαντο, ὡς περ εἰς λέξιν Ἀθλίνας βασικανοῦ.

ΤΑΡΤΗΣΣΙΟΙ

Παρὰ Ταρτησίοις νεωτέρῳ πρῶτον καταμαρτυρεῖν, ἐκίξει.

ΛΕΥΚΑΝΟΙ

Λευκανοὶ δικάζονται ἀλλήλοις, ὡς περ ἀλλοῦ πρὸς ἀδικήματος, ἔπει καὶ ἀσωτίας καὶ ἀργίας.

Ἐὰν δὲ τις ἀσώτῳ δανείσας χεῖρος ἐλεγχθῆ, σέρεται αὐτῷ.

ΣΟΤΝΙΤΑΙ

Παρὰ Σουνίταις κατ' ἔτος, οἷτις ἡἰθιοὶ κείνοντα δημοσίᾳ, καὶ αἱ παρδῖνοι. ὁ δὲ κριθεὶς ἀεισος (ἔ), λαμβάνει μὲν βούλευται, εἰδ' ὁ μὲν ἐκείνον δυνάστεος, καὶ ἔτος ἐφεξῆς.

ΛΙΜΙΡΝΙΟΙ.

Λιμύρνοι κοινὰς τὰς γυναικὰς ἔχουσι, καὶ τὰ τέκνα ἐν κοινῷ τρέφουσι μέχρι ἐτῆν πέντε. εἴτα τὸ ἕκτω σπινεργαντες ἀπαντα τὰ παῖδια, τὰς ὁμοιότητας πρὸς τοὺς ἀνδρας εἰκάζουσι, καὶ εἰκάζω τὸ ὅμοιον ἀποδιδόασιν πατρὶ· ἀφ' ἧς δὲ ἀν' ὑπολάβῃ τὸ παῖδιον, ἔκαστος ὑὸν ἀπολαμβάνει.

ΣΑΥ:

tissimus omnium qui præsto sunt, sacra auspicatur. Petitur autem à Diis nihil aliud quam iustitia.

P R A Y S I I.

Praysij, vel Prasij, vicinos fame afflictos alimento sabeluant.

T E L C H I N E S.

Homines illi qui Telchines dicti, antea quidem Cretenfes erant, sed postea & Cyprum inhabitauerunt. Vnde quum in Rhodum migrassent, primique eam insulam occupassent, maligni admodum & inuidi extiterunt.

Quum verò & hi artes mechanicas exercerent, maiorumque opera imitarentur, Minerarum Telchinarum statuam primi crexerunt, quod nomen sonat ac si dicas, Minerarum inuidarum.

T A R T E S S I I.

Apud Tartessios minori natu aduersus maiorem testimonium ferre non licet.

L V C A N I.

Lucani tanquam criminis alicuius, etiam luxuriarum ignauiarumque iudicia agitant.

Si quis conuictus luxurioso mutuum dedisse, mutuo isto multatur.

S A M N I T E S.

Apud Saunitas vel Samnites de adolescentibus & virginibus quotannis publicum habetur iudicium. Quem igitur eorum optimum esse sententia iudicum pronunciarit, is sibi ex virginibus eligit uxorem quam vult, deinde secundus ab eo alteram, & sic de cæteris fit deinceps.

L I M Y R N I I.

Limyrnij vxores habent communes, & liberos communiter alunt vsque ad annum ætatis quintum. Anno autem sexto in vnum conuocant omnes pueros, atque tum ex similitudine ad quemlibet virorum coniecturam facientes, cuiuslibet similem patri filium assignant. Quum itaque quis agnouerit puerum suum, tum quilibet eum vt filium educat.

ΣΑΥΡΟΜΑΤΑΙ

Σαυρομάται δ' α τειῶν ἡμέρῃ σποῦνται εἰς πώληρον.
 Ταῖς δὲ γυμνασίᾳ πάντα πείθονται ὡς διαοίαις.
 Περθένον δὲ ἔφεπεν συμποίζουσι παρὸς γάμον πρὸν αὐτὸν πολέμου
 ἀνδρακτείνῃ.

ΚΕΡΚΕΤΑΙ.

Κερκέται τοὺς ἀδικήσαντας ὅπουδ', ἢ ἱερῶν ἀπείρρουσι.
 Ἐὰν δὲ τις κυβερνῶν σκάφος διαμάρτη, παροσίοντις ἐφεξῆς ἕκαστοι ἐμ-
 πτύουσι αὐτὰ.

ΜΟΣΤΝΟΙ.

Μόστνοι τὸν ἐαυτῶν βασιλέα τρέφουσιν ἐν πυργῷ κατακλείουσι.
 Ἐὰν δὲ τις δόξῃ κακῶς ποτὲ βεβηλευῖσθαι, τῶν λιμῶν αὐτὸν ἀποκτείνει.
 Τὸν δὲ τρεφόμενον σῆτον ὄξισου διασθῆσι, μέγας κοινῇ ὄξιλόντες τοὺς
 ἀφικνημέτους ἔτινους.

ΦΡΥΓΕΣ.

Φρύγες ὄρκοις ἔχρῶνται, οὔτε ὀμνύουσιν, οὔτε ἀλλοῖς ὄρκουῦτες.
 Ἐὰν δὲ τις παρ' αὐτοῖς γαυρῶν βουῶν ἀποκτείνῃ, ἢ σκεῦος ἢ ἄλλο γα-
 υρῶν κλέψῃ, θανάτῳ ζημῶσι.
 Φρύγες ἔκατορύττουσι τοὺς ἱερεῖς πλῆθυσάντας, ἀλλ' ὄπι λίθους
 διακρήχας πιδάσθω ὄρδοις.

ΛΤΚΙΟΙ.

Λύκιοι τὰς γυναικας μάλλον, ἢ τοὺς ἀνδρας τιμῶσι, καὶ καλοῦνται
 μακροῦν. Ταῖς τε κληρονομίας ταῖς θυγατρῶσι λείπουσιν, ἔ τοῖς υἱοῖς.

Ὅς δ' αὐτὸν ἐλπίθεος αἰαφ κλέπτων, δοῦλος γίνετα.

Τὰς δὲ μαρτυρίας ἐν ταῖς δίκαις οὐκ ὀδοῦν παρέχοντα, ἀλλὰ κατα-
 μίνα.

ΠΙΣΙΔΑΙ.

Πισίδαυ ἀπυτουῶντες ἀπέρχοντα τοῖς γονεῦσιν, ὡς ἡμῖς τοῖς θείοις
 ὄξασονδοῖς.

SAVROMATÆ.

Sauromatæ (vel Sarmatæ) tribus diebus cibo se ita ingurgitant, vt repleantur.

Vxoribus in omnibus obtemperant, tanquam Dominabus.

Virgini non prius nuptias concedunt, quam hostem aliquem interfecerit.

CERCETÆ.

Cercetæ reos cuiuscunque admissi criminis ita puniunt, vt sacris interdican.

Si quis scapham gubernans impegerit, accedentes ordine singuli illi inspuunt.

MOSYNI.

Mosyni Regem suum educant turri inclusum.

Si quis iudicatus sit minus benè in publicum cõsuluisse, eum fame enecant.

Frumendum quod ipsis ex agris prouenit æqualiter distribuunt, partem inde aliquam in commune conferentes pro peregrinis aduenientibus.

PHRYGES.

Phryges omni abstinent iureiurando, ita vt nec ipsi iurent, nec alios ad iurandum adigant.

Si quis apud eos bouem aratorem interfecerit, aut agriculturæ instrumentum surripuerit, morte multatur.

Phryges non defodiunt in terram sacerdotes mortuos, sed super columnas lapideas decem cubitorum erectos statuunt.

LYCII.

Lycij plus honoris mulieribus quam viris deferunt, nominæque eis à matribus induntur: Itẽmque bonorum hæredes filias, non filios relinquunt.

Si quis liber condemnatus fuerit furti, pœna seruitutis ei irrogatur.

Testimonia in causis non protinus ferunt, sed post mensem demum.

PISIDÆ.

Pisidæ conuiuantes, parentibus epularum primitias libant, perinde vti nos Diis federum amicitiaque præsidibus.

Graui-

Ἡ δὲ μνηστὴ κείσις ὄσι φέρει καταθήκης· τὸν δὲ ἀποσερίσαντα, θανατοῦσιν.

Ἐὰν δὲ μοιχὸς ἀλάφ, φειάγεται τὴν πόλιν ἐπὶ ὄνου μὲν τῆς γυναικός, ἐπὶ ἡμέρας τακτάς.

ΑΙΘΙΟΠΕΣ.

Αἰθίοπες πρὸς ἀδελφὰς μάλιστα πμῶσι καὶ τὰς διαδοχὰς μάλιστα καταλείπουσιν οἱ βασιλεῖς, ἢ τοῖς ἐαυτῶν, ἀλλὰ τοῖς τῶν ἀδελφῶν υἱοῖς. Ὅταν δὲ ὁ ἀδελφεὸς ἀμφοῖς μὴ ἦ, τὸν κάλλιστον ἐκ πάντων καὶ μαχημώτατον αἰρουῦνται βασιλεῖα.

Ἀσπῶσι δὲ δισέξαια καὶ δικασομεῖν.

Ἄθυροι δὲ αὐτῶν αἰ οἰκίαι, καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς κειμένων πολλῶν, ἐδῆ εἰς κλέπτει.

ΒΥΑΟΙ.

Ἐν Βυαοῖς Λίβυσι αἰθρὴ μὲν αἰθρῶν βασιλεύει, γυνὴ δὲ γυναικῶν.

ΒΑΣΟΥΛΙΕΙΣ.

Βασουλιεῖς Λίβυες ὅταν πολεμῶσι, τὰς μὲν νύκτας μάχονται, τὰς δὲ ἡμέρας εἰρηνεύου ἀγροσι.

ΔΑΦΟΛΙΒΤΕΣ.

Δαφολίβυες ὅταν σωμαχθῶσι, πάντες ἅμα γαμοῦσι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μὲν ὄσον πλειάδος, καὶ μὲν τὴν ἐξίασιν χρεῖς τῶν γυναικῶν κατακειμένων κατασβέσαντες τὸν λύχρον εἰσέρχονται, καὶ ὁ τυχεῖν, ἢ αὐτὴν τύχη λαμβάνει.

ΙΑΛΧΛΕΥΕΙΣ.

Ἰαλχλεῖς Λίβυες, ὅταν πολλοὶ μνηστεύσονται γυναικῶν φέρει τὰς κηδὶς ἢ δυνουτοῖς, παρῶσης τῆς γυναικός. πολλὰ δὲ σκηπτόντων, ἐφ' ᾧ αὐτὴ γυνὴ γελάσῃ, τούτω σπυνοικεῖ.

ΣΟΡΔΟΛΙΒΤΕΣ.

Σορδολίβυες ἐδὴν κέκτινται σκυῖος ἐξω κύλικος καὶ μαχαίρας.

ΑΛΙΤΕΜΙΟΙ.

Ἀλιτέμιοι Λίβυες τοῖς ταχτάτοις αὐτῶν αἰρουῦνται βασιλεῖς· τῶν δὲ ἄλλων πμῶσι τὸν δικασμότατον.

Grauiſſimum apud eos iudicium depoſiti agitur, quod qui fraude inuerrere conuictus fuerit, morte afficitur.

Si quis in adulterio comprehenſus fuerit, is cum adultera aſino infidens per urbem circumducitur, idque ad conſtitutum aliquot dierum ſpaciū.

ÆTHIOPEſ.

Æthiopes ſororibus potiſſimum honorem exhibent, & ſucceſſionem tradunt Reges, non ſuis, ſed ſorum filiis. Quod ſi ex iis nullus ſuperſit, cui ſuccedere ius ſit, tum pulcerrimū omnium & bellicoſiſſimum Regem deligunt.

Exercent ij præcipuè pietatem & iuſtitiam.

Ædibus ipſorum nullæ ſunt ianuæ, cumque in viis publicis multa ſita iaceant, nemo eorum aliquid furatur.

B V Æ I.

Apud Buzos, Libyæ ſeu Africæ gentem, vir inter viros dominatum gerit, mulier inter mulieres.

B A S V L I E I.

Baſulici, Libyæ gens, quum bellum gerūt, noctū quidem prælium committunt, interdū verò pacem ſeruant.

D A P S O L I B Y E S.

Dapſolibyes ſimulatque in vnum conuenere, vniuerſi ſimul nuptias cōtrahunt eodem die, poſt occaſum pleiadum. Etenim vt conuiati ſunt ad mulieres ſeorſim accumbētes extinctis luminibus adeunt, quamque earum fortè quiſpiam naſtus fuerit, eam & vxorem ducit.

I A L C H L E V E I.

Ialchleuei, gens Libyca, quum multi ſimul eandem ſponſam ambiant, apud ſocerum ſeu ſponſæ petitæ patrem cōnant. Dum verò multis diebus ſibi inuicem illudunt, cui eorum ſponſa arriſerit, is eam ducit.

S A R D O L I B Y E S.

Sardolibyes nullam ſupelleſtilem ſibi parant, præter calicem & gladium.

A L I T E M I I.

Alitemij Libyes pernicioſiſſimos Reges eligunt: Ex reliquis prout quiſque maximè iuſtus eſt, ita & dignitate eminet.

N o-

ΝΟΜΑΔΕΣ.

Οἱ Νομάδες τῶν Λιεύων, ἐ ταῖς ἡμέραις, ἀλλὰ ταῖς νυξίν, αὐτῶν ἀριθμοῦσι τὸν χρόνον.

ΑΦΑΡΑΝΤΕΣ.

Αφάραντες λίβυες ὀνόματα ἐκ ἔχουσι· ἠλίω δὲ ἀπ' ἰχοντι λοιδορεῦνται, ὡς πολλὰ κακὰ φηνασι.

Τῶν δὲ θυγατέρων αἰεῖσας κείνουσι, τὰς πλείονα χρόνον μαμμηκίας παρθένοις.

ΒΟΙΩΤΟΙ.

Βοιωτῶν ἐνίοι τοῖς χρότοις ἐκ δαπαδόντας εἰς ἀγορᾶν ἀγόντες, καθίστασι κελδύουσι, εἶτα κόφινον ἐπιβάλλουσι αὐτῶν· ὅς δ' αὖ κοφινωθῆ ἄπιμυς γίνεται. Ἀσκαῖ δὲ τῶτο πιπονδύται, καὶ ὁ Ευελπίδου πατήρ, Βοιωτὶς ὢν τὸ γένος.

ΑΣΣΤΡΙΟΙ.

Ἀσσύριοι τὰς παρθένοις ἐν ἀγορᾶ πολλοῦσι τοῖς θέλουσι σιωοικεῖν φερίτας, μὴ τὰς δολιχεστάτας καὶ καλλίστας, εἶτα τὰς λοιπὰς ἐφεξῆς. Ὅταν δὲ ἰλθῶσι ἐπὶ τὰς φαυλοτάτας, κηρύττουσι, πόσον τις θέλει φερελαθῆν ταύτας σιωοικεῖν, καὶ τὸ σωμαχθῆν ἐν τῆς τῶν ὀπρεπῶν πημῆς ταύταις φερελθῆντα.

Ἀσσυσοὶ δὲ μάλιστα βαδίστητα καὶ ἀορησίαι.

ΠΕΡΣΑΙ.

Πέρσαις δὲ μήποιον ἔξισιν, ἐδὲ λέγουσι.

Ἐὰν δὲ πρὸς πατέρα κτήνη, ὑπόβληται αὐτὸν οἶοντα.

Ἐὰν δὲ πρὸς τῆς βασιλίδος μαστιγώσῃ, διχρασεῖ, ὡς ἀγαθοῦ τυχόν, ἢ αὐτὴ ἐμνήσθῃ βασιλίδος.

Ἄθλα δὲ λαμβάνουσι ὄψα βασιλείως πολυτεκνίας.

Οἱ δὲ παῖδες παρ' αὐτοῖς, ὡς περ μαθήματα, τὸ ἀλιθύνειν διδάσκονται.

ΙΝΔΟΙ.

Παρ' Ἰνδοῖς ἔστι τις ἄσπερηθῆ θηλείου, ἢ ὄψα, κατὰθήκη, οὐκ ἐστὶ κρείσσις

NOMADES.

Nomades & ipsi Libyū gens, in temporum dinumeratione non diebus, sed noctibus vtuntur.

APHARANTES.

Apharantes Libyes nominibus carent, soli orienti conuicium faciunt, vt qui multa mala in lucem proferat & ostendat.

Ex filiabus optimas eas censent; quæ tempore quam longissimo virgines manent.

BOEOTI.

Quidam Bœotorum decoctores qui non sunt soluendo in forum adducunt, & considere iussis cophinum superiniiciunt: Ac qui hoc cophini pœna affectus fuerit, inde infamis fit. Quam pœnam irrogatam etiam Euripidæ patri, qui ex Bœotis oriundus erat, sunt qui existimant.

ASSYRII.

Assyrij virgines in foro vendunt quibuslibet eas sibi iungi desiderantibus. Ac primo quidem veneunt, quæ forma omnium sunt venustissima, tum deinceps reliquæ. Quum verò ventum tandem fuerit ad maxime deformes, per præconem diuulgant, quantum quisque pecuniæ accipiat, vt eam ducat. Arque ita pretium ex formosarum venditione redactum, in elocandas deformes impendunt.

Coniungunt pariter exetcentes in moribus potissimum grauitatem & mansuetudinem.

PERSÆ.

Apud Persas quod factum turpe existimatur, id nec dictu honestum censent.

Si quis patrem necauerit, eum subdititium non genuinum filium existimant.

Si quem iusserit Rex flagitiis carere, is tanquam beneficio affectus, gratias agit quod eius Rex meminisset.

Quibus soboles numerosa est, ij præmium eo nomine à Rege ferunt.

Pueri apud ipsos, vera dicere, non secus atque disciplinam aliquam discunt.

INDI.

Apud Indos quum quis fraudatur mutuo aut deposito, actio-

κείσιν ἀλλ' αὐτὸν αἰπῶτα ὀπιεύσας.

Ὁ δὲ τεχνίτου πηρόσας χεῖρα ἢ ὀφθαλμοῖ, θανάτῳ ζῆμιέται.

Τὸν δὲ μέγιστα ἀδικήσαντα, ὁ βασιλεὺς κελδεῖ κείραδα, ὡς ἐχάτης ἕσης ταύτης ἀπμίας.

Ἰνδὸι συγκατακρήσῃ, ὅταν τελευτήσῃσι, τῆς γυναικῶν τῶ περιφιλῆσά τῶ, αὐτῆς δὲ κείνον ἀγῶν μέγιστος γίνεται, ἀποδαζόντων νικήσασιν ἐκείνῳ τῆς φίλων.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ.

Λακεδαιμόνιοις τέχνας μανθάνειν ἄλλας ἢ τὰς εἰς πόλεμον, ἀιχερῶν ὄζειν.

Ἐσιώνται δὲ πάντες ἐν κοινῷ.

Τοῖς δὲ γέροντας ἀιχευόνται, ἔδῃ ἢ τὸν ἢ πατέρας.

Γυμνάσια ὡσπερ ἀνδρῶν ὄζει, ἔτι καὶ παρθένων.

Ἔθνοις δὲ ἐμβουλιῷ ἐκίξειν ἐν Σπάρτῃ, ἔτι Σπαρτιάταις ξενιτῶσι.

Ταῖς δὲ αὐτῆς γυναιξὶ ὡδρα κελδόνται ἐν τῆς δευτέρων κείραδα, καὶ ἀστῶν καὶ ξένων.

Χρηματίζονται δὲ ἀιχερῶν Σπαρτιάτη.

Νομίσματα δὲ χρῶνται σιυτήρα, ἐὰν δὲ ὡδρα πνι διρεθῆ χρυσὸς ἢ ἀργυρος, θανάτῳ ζῆμιέται.

Σεμπνέονται δὲ πάντες, ὅπῃ τῶ ταπεινοῖς αὐτοῖς παρέχῃ, καὶ κατηκόοις ταῖς ἀρχαῖς.

Μακροῖς ζῶνται δὲ μάλλον παρ' αὐτοῖς οἱ γηναῖως ἀποθνήσκοντες, ἢ οἱ ἐπιτυχῶς ζῶντες.

Οἱ δὲ πᾶσι νομίμως πρὸς πνα βωμῶν πρῶτοντες μασιγρῶνται, ἕως ἀδ' ἐλίγοι λειψάντες σφρασιώσῃ.

Ἀιχερῶν δὲ ὄζει διυλῶν σίσιπλον, ἢ συγυμίας λῶ, ἢ φίλον γημάδα.

Κείσιν δὲ ταῖς γρογῆαις ὅπῃ τῶ τέρματι τῶ βίης πρῶσιζῆται, τοῖς τε δὲ ἢ κακῶς ζῶσιν.

Ὅταν δὲ σροπνέονται ἔξω χείρας, πῦρ δὲ βωμῶν τῶ ἀγῆτορος Διὸς ἐναοσάμφορος πυρρῶρος λεγόμενος, σιῶσι τῶ βασιλεῖ ἀσβεσιν αὐτὸ πρῶσι.

nem non habet, sed sibi culpam imputare debet, quod credidit.

Si quis artificem manu vel oculo priuauerit, morte pœnam luit.

Qui grauissimo obnoxius delicto est, iubente Rege tonde-
tur, tanquam hoc extremæ sit ignominia.

Indis mortuis iungitur in rogam vxor ex omnibus dilectissi-
ma vnà cremanda. Inter ipsas autem acerrimum certamen ori-
tur, adiuuantibus quamlibet suis amicis, uti vincat.

L A C E D Æ M O N I I.

Lacedæmonij non satis honestum ducunt, aliis operam na-
uare artibus, quam ad res bellicas pertinentibus.

Cibum omnes viri vnà capiunt.

Senes quosuis omnes reuerentur, non secus ac parentes suos.

Vt viris sua sunt exercitia: ita sunt virginibus item sua.

Peregrinis Spartę degere fas non est, nec Spartanum peregrę
proficisci.

Vxoribus sui potestatem faciunt prolem suscipiendi ex pul-
cerrimis, tum ciuium tum peregrinorum.

Quæstum facere Spartano indecorum.

Nomismate vtuntur ex Corio. Quod si verò cõringat aurum
domi alicuius vel argentum deprehendi, morte pœnam luit.

Maxima omnibus hinc gloria, si se hũmiles & obedientes ma-
gistratibus suis præbeant.

Beatiores apud eos iudicantur, qui præclaram mortem oppo-
runt, quam qui in magna prosperitate viuunt.

Pueri ex lege quadam aram circumeuntes flagellantur, donec
pauci ex iis reliqui, perdurantes sub flagris, coronas præmium
auferunt.

Minus honestum censetur rimidum aliquem, contuberna-
lem vel Gymnasilij socium, vel amicum sibi iungere.

De Senibus iudicium fit circa finem vitæ, qui nam ex iis be-
nè, qui sequius vitam suam traduxerint.

Quum exercitus educitur extra limites regionis, ignem in-
cendit sacerdos, qui Pyrphorus, id est ignifer, dicitur, ab ara Io-
uis ductoris, quem à Rege non procul remotus præfert, inextin-
ctum seruans.

Συνοπτικώταται τῶ βασιλεῖ μάχαις, καὶ ἰατρῶν, καὶ αὐλητῶν, οἷς ἐν ταῖς μάχαις ἀπὸ σφαλτῶν αἰεὶ χροῦνται, μάχονται δὲ ἐστὶ φανωμένοι.

Υπανίστανται ἢ βασιλεῖ πάντες, πλὴν ἑφρόρον. Οὐκ οὖν τι παρὰ τῆς ἀρεχῆς ὁ βασιλεὺς, καὶ τοῖς τῆς πόλεως νόμοις βασιλεύει.

ΚΡΗΤΕΣ.

Κρήτες παρὰ τοῖς Ἑλλήνων, νόμοις ἔχον Μίνως θεμέλιον, ὃς καὶ παρ᾽ ὅσους ἰθαλασσοκράτησεν. παρορροῦντο δὲ Μίνως ὡς τὸ Διὸς αὐτὸν μαμαθηνεῖαι, δι' ἑνεία ἔτη εἰς τὴν ἕρην φοιτῆν, ἐν ᾗ Διὸς αἴτηρον ἐλέγχοτο, κακίαν αἰεὶ πναῖ νόμοις φέρον τοῖς Κρησὶ Μένμηται δι' τούτου καὶ Ὀμηροῖς, ἐν οἷς λέγει.

Τοῖσι δ' ἐν Κνωσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα Μίνως γε.

Εννέωρος βασιλεύει, Διὸς μεγάλιο ὄναρχος.

Οἱ δὲ Κρητῶν παῖδες ἀγυλάζονται κοινῇ ματ' ἀλλήλων σκληραγωγούμενοι, καὶ θύρας καὶ δρόμοις αἰσάντες ἀνυπόδυντι κατανούοντες, καὶ τὴν ἐνόπλιον πυρρίχην ἐκπνοουῶντες, ἡνίκα παρ᾽ ὅσους εὖρε Πυρρίχος κυδινιάτης Κρής το γῆρος.

Συασιτοῦσι δ' ἐν κοινῇ οἱ ἄνδρες, τὴν αὐτὴν διαίτην ἔχοντες ἕξιου πάντες.

Δῶρα δὲ αὐτοῖς ὄστω ὅπλα τιμώτατα.

ΑΤΤΑΡΙΑΤΑΙ.

Αυταελάται τοῖς ἀδινάτοις ἢ ἑραπιατῶν ἐν ταῖς ὀδοπορείαις ἐδέποντο ζῶντας ὀπολείπουσι.

ΤΡΙΒΑΛΛΟΙ.

Τριβαλλοὶ τέτταρες φάλαγγας ἐν ταῖς μάχαις ποιοῦνται, τὴν παρὰ τὴν ἄδινῶν, τὴν ἐν χροῦν τῆν κεπίσων, τὴν τρίτην τῆν ἰππίων, τελευταίαν τὴν τῶν γυναικῶν, αἱ αὐτοῖς εἰς φυγὴν τρεπομένοις κωλύουσι βλασφασμοῦσαι.

ΚΑΥΣΙΑΝΟΙ.

Καυσιανοὶ τοῖς μὲν γυναικῶν θρήνηται, αἱ δὲ τελευτῶνται μεμαρτοῦσι.

ΚΙΟΙ.

Κιοὶ τοῖς ὀποδιόντας κατακλύσαντες καὶ ὀσολογῆσαντες ἐν ὄλεθρον
 τῶν

Adiunguntur autem Regi in bellum eunti Vates, medici, tibicines. Nam tibiis in bellis vice tubarum vtuntur. Pugnantes autem coronis ornantur.

Regi assurgunt omnes præterquam Ephori. Iurat autem Rex antequam regnum adeat, Imperaturum se iuxta leges Reipublicæ.

CRETENSES.

Cretenses primi inter Græcos leges habuerunt, à Minoe Rege conditas, qui & primus maris imperio potitus est. Fingebat autem Minos se ab ipso Ioue didicisse, quod per annos nouem ad montem quendam commearet. Vbi antrum Ioui sacrum erat, à quo reuersus semper leges aliquas Cretensibus attulit. Cuius meminit Homerus suis versibus, quorum hæc sententia:

Inter illas est Gnoſſus vrbs magna, vbi Minos

Nouem annis imperauit, qui Iouis magni confabulator erat.

Cretensium pueri in vnum publicè congregantur, ibique vna duriter educantur, & venationibus dediti per accliuia nudis pedibus discurrunt, & armati ad saltationem Pyrrhicham dictam magno labore assueſcunt, cuius inuētor fertur fuisse Pyrrhichus Cydoniates, genere Cretensis.

Viri autem simul in publico cibum capiunt, eadem victus ratione æqualiter omnia ipsis præbentur.

Dona apud ipsos plurimi æstimata, sunt arma.

AUTARIATÆ.

Autariatæ milites per viam ægros imbecillēsque factos, in viuis nunquam relinquunt.

TRIBALLI.

Triballi quatuor Phalanges seu ordines in acie instruunt: Primam Phalangem faciunt imbecillium: Alteram ab ea fortissimorum quorumque: Tertiam Equitum: vltimā mulierum, quæ reliquos in fugam versos conuiciis sistunt.

CAUSIANI.

Causiani eos qui in lucem eduntur, deplorant; qui autem & vita excedunt, eos beatos iudicant.

CII.

Cij mortuos quum cremarunt ossa eorum colligunt, quæ in

bb 3 mor-

τὰ ἑσῶ καταπίσασσον, εἶτα ἐνθέντες εἰς πωλοῖον, καὶ κόσκινον λαβόντες
ἀναπλεύσασσον εἰς πέλαιρον, καὶ πρὸς τὸν αἴεμον ἐξεδίξασσον, ἀρχὴς αὐ
πάντα ἐκφυσθηὶ καὶ ἀφαῖν γήμηται.

ΤΑΥΡΟΙ.

Ταῦροι Σκυθικὸν ἔθνος, τοῖς βασιλεῦσι τοῖς Διουσατοῖς ἤνδ' φίλων συγ-
καταθάπτουσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποθανόντος φίλου, ἢ μέγρος ἢ τὸ ὅλον ἀποτί-
μνει ὠπίον, πρὸς τὴν ἀξίαν τῆ τελευτήσαντος.

ΣΙΝΔΟΙ.

Σινδοὶ τοσοῦτοις ἰχθῆς ὅπῃ τοῖς ταύροις ὀπιβάλλουσιν, ὅσοις πολεμίοις ὁ
θαπτόμενος ἀπικτονῶς ἤ.

ΚΟΛΧΟΙ.

Κολχοὶ τοῖς τελευτήσαντας ἐτάπτουσιν, ἀλλὰ γρεμῶσιν ἀπὸ δένδρων.

ΠΑΝΗΒΟΙ.

Πανήβοι λίβυες, ὅταν αὐτοῖς βασιλεὺς ἀποθάνῃ, τὸ μὲν σῶμα κροτοῦ-
τους, τὴν δὲ κεφαλὴν ἀποκόψαντες, ἢ χρυσάσαντες ἀναπλεύσασσον ἐν ἰερῷ.

ΤΕΛΟΣ.

